

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ**

МАТЕРІАЛИ

**міжнародної науково-практичної конференції
курсантів та студентів**

**«Проблеми та перспективи
забезпечення цивільного захисту»**

Харків – 2015

УДК 614.8

Проблеми та перспективи забезпечення цивільного захисту: матеріали міжнародної науково-практичної конференції курсантів та студентів. – Харків: НУЦЗУ, 2015. – 420 с. Українською, російською, англійською та болгарською мовами.

Включено матеріали, які доповідались на міжнародній науково-практичній конференції курсантів та студентів на базі Національного університету цивільного захисту України.

Розглядаються аспекти вдосконалення цивільного захисту держави.

Матеріали розраховані на інженерно-технічних працівників Державної служби України з надзвичайних ситуацій, науково-педагогічний склад, ад'юнктів, слухачів, студентів та курсантів технічних навчальних закладів України та інших країн світу.

СКЛАД ОРГКОМІТЕТУ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

САДКОВИЙ
Володимир Петрович ректор Національного університету цивільного захисту України, доктор наук з державного управління, професор

Заступник голови:

АНДРОНОВ
Володимир Анатолійович проректор з наукової роботи Національного університету цивільного захисту України, доктор технічних наук, професор

Члени оргкомітету:

ГАЛЯРОВІЧ
Оксана керівник відділу суспільних проблем народної і міжнародної безпеки, факультет інженерії цивільного захисту Головної школи пожежної служби Республіки Польща.

ГУЛІЄВ
Алі Асад огли Начальник особливої бібліотеки Академії Міністерства надзвичайних ситуацій Республіки Азербайджан

КУСТОВ
Максим Володимирович Голова Ради молодих вчених НУЦЗ України, кандидат технічних наук, доцент

СУТОРЬМА
Ігор Іванович перший заступник начальника Гомельського інженерного інституту МНС Республіки Білорусь, кандидат технічних наук, доцент

УФЕР
Міхаель заступник начальника Головного управління пожежної охорони та боротьби зі стихійними лихами, Федеративна Республіка Німеччина

ФАРХІ Овід ректор Технічного університету, доктор-інженер, професор, Республіка Болгарія

Секретар оргкомітету:

ТАРАДУДА
Дмитро Віталійович науковий співробітник науково-дослідного центру Національного університету цивільного захисту України

АНАЛІЗ ВИМОГ ДО ЗАСОБІВ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Шахов С.М., НУЦЗУ

НК – Пономаренко Р.В., к.т.н., заст. нач. кафедри, НУЦЗУ

Незалежно від призначення і конструктивних особливостей комплекси засобів індивідуального захисту повинні відповідати вимогам, які висуваються до показників їхньої якості. Ці показники поділяють на такі основні групи:

- показники захисної ефективності, які характеризують ефективність того, наскільки ІА є герметичним;
- показники надійності, що характеризують час захисної дії ІА, які застосовуються, а також збереження захисних властивостей у процесі експлуатації, транспортування та збереження. Враховуючи те, що основним завданням ІА є забезпечення безпечної роботи газодимозахисників в непридатному для дихання середовищі, саме кількісні характеристики герметичності визначають вимоги до показників надійності;
- ергономічні показники, що відбивають можливий вплив ІА від небезпечних чинників навколишнього середовища, на здоров'я, функціональний стан і працездатність людини. При цьому сам апарат створюється, в першу чергу, для захисту газодимозахисника від навколишнього середовища;
- показники технічної досконалості ізолюючого апарата, який відповідає вище вказаним характеристикам, що включають показники естетичного виконання, стандартизації й уніфікації окремих вузлів та деталей, економічності, технологічності, а також вимоги до конструкції та ін.

КЗІЗ, який використовується для ліквідації НС з викидами радіоактивних речовин, повинен забезпечувати захист від:

- попадання до організму радіоактивних газів та аерозолів та накопичення радіоактивних ізотопів у внутрішніх органах;
- зовнішнього бета-випромінювання;
- пилу;
- короткочасної дії перегрітого пару (для спеціального захисного одягу, який використовується під час гасіння пожеж на АЕС).
- Важливими є вимоги щодо збереження працездатності після впливу кліматичних факторів. Так, лицева частина повинна зберігати працездатність після впливу:
  - температури $70\pm 3^{\circ}\text{C}$ протягом 24 годин;
  - температури мінус $60\pm 3^{\circ}\text{C}$ протягом 4 годин;
  - температури $35\pm 2^{\circ}\text{C}$ за відносної вологості $90\pm 3\%$ протягом 72 годин.

Основні вимоги до конструкції КЗІЗ також пов'язані з його ергономічними характеристиками. Так, форма та габаритні розміри повинні відповідати будові людини, поєднуватися зі спорядженням рятувальника, забезпечувати зручність при виконанні всіх видів робіт (у тому числі і при пересуванні через вузькі люки та лази діаметром не менше 800 мм, пересування повзучи та на четвереньках та ін.). Наведений центр маси повинен знаходитись не далі ніж в 30 мм від сагітальної площини людини.

ВДОСКОНАЛЕННЯ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ЗАСОБІВ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Шеремет О.М., НУЦЗУ

НК – Пономаренко Р.В., к.т.н., заст. нач. кафедри, НУЦЗУ

Як правило, для контролю якості КЗІЗ проводять наступні випробування:

- приймальні;
- кваліфікаційні;
- приймальноздавальні;
- періодичні
- сертифікаційні.

Підприємства-виробники можуть проводити й інші види контрольних випробувань, програми яких узгоджуються із замовниками.

Важливою ознакою випробувань є завдання певних умов випробувань (реальних або модульованих), під якими розуміється сукупність впливів на КЗІЗ і режимів його функціонування. Визначення характеристик об'єкта при випробуваннях може вироблятися як при його функціонуванні, так і за відсутності функціонування, за наявності впливів, до або після їх застосування.

З тим, щоб при створенні КЗІЗ вимоги різних країн були гармонізовані, наприкінці 70-х років в Європі був створений комітет, за результатами діяльності якого було прийнято більше сорока стандартів, в яких уніфіковані не тільки вимоги, але й методи оцінки показників якості КЗІЗ.

Контроль якості засобів індивідуального захисту складається з наступних етапів:

- аналіз нормативно-технічної документації, перевірка зовнішнього вигляду, комплектації, маркування;
- випробування з використанням приладів та установок;
- випробування на стійкість до зовнішніх впливів;
- дослідження на стенд-імітаторі зовнішнього дихання людини;
- лабораторні дослідження на людях;
- полігонні випробування;
- підконтрольна експлуатація.

Загальні технічні вимоги, методи випробувань та їх обсяг наводяться для кожного об'єкта дослідження у відповідних стандартах. Поряд з цим необхідно мати на увазі, що одним з важливих етапів контролю за якістю засобів індивідуального захисту є етап безпосередньої експлуатації КЗІЗ в оперативно-рятувальних підрозділах, коли у процесі повсякденної діяльності збирається, обліковується та здійснюється обробка особливостей приведення до готовності, підтримання в боєздатному стані та застосування засобів індивідуального захисту. І тут головне місце мають результати кваліфікованого аналізу роботи в КЗІЗ, а також підготовки рятувальників до роботи в екстремальних умовах надзвичайної ситуації.

Зрозуміло, що з часом, враховуючи досягнення науки та техніки, а також потреби практики, наведені в нормативних документах вимоги, методики, обладнання змінюються, проте підхід до цього процесу, який наведено нижче, залишається незмінним.

<i>Сітніков В.В., НУЦЗУ</i> Вдосконалення обслуговування пожежних драбин.....	176
<i>Скорлупін О.Г., НУЦЗУ</i> Вдосконалення дій особового складу при слідуванні до місця виклику.....	177
<i>Сотник Р.Ю., ХНАДУ</i> Пожежогасіння в шахтах.....	178
<i>Степаненко О.О., НУЦЗУ</i> Особливості гасіння пожеж на залізничному транспорті...	179
<i>Стратій Д.В., НУЦЗУ</i> Дослідження виникнення та розвитку природних пожеж.....	180
<i>Тимків Б.Р., НУЦЗУ</i> Дослідження способів і засобів локалізації аварій за наявності НХР та ліквідації їх наслідків.....	181
<i>Халбутаєв Р.М., НУГЗУ</i> Исследование поверхностной активности пенообразователей...	182
<i>Цикало Р.С., НУЦЗУ</i> Особливості проведення аварійно-рятувальних робіт при дорожньо-транспортних пригодах.....	183
<i>Черноморченко О.О., НУЦЗУ</i> Особливості гасіння газо-нафтових фонтанів.....	184
<i>Шажко О.Е., НУГЗУ</i> Тушение пожаров класса «В» с использованием бинарных систем с раздельной подачей.....	185
<i>Шахов М.А., НУЦЗУ</i> Аналіз умов виконання завдань щодо утилізації капсулів запальників до артилерійських пострілів та розробка пропозицій щодо покращення цих процесів.....	186
<i>Шахов С.М., НУЦЗУ</i> Аналіз вимог до засобів індивідуального захисту.....	187
<i>Шейба О.Л., НУЦЗУ</i> Особливості проведенні розвідки.....	188
<i>Шеремет О.М., НУЦЗУ</i> Вдосконалення контролю якості засобів індивідуального захисту.....	189
<i>Яковлева Н.В., НУЦЗУ</i> Загальні вимоги до рятувальних суден.....	190

Секція 4. Аварійно-рятувальна та спеціальна техніка

<i>Алфьоров С.Г., НУЦЗУ</i> Розробка алгоритму автоматичного керування лафетним стволом з урахуванням обмежень.....	191
<i>Березовський Л.В., НУЦЗУ</i> Забезпечення працездатності пожежних транспортних засобів.....	192
<i>Вертій В.В., НУЦЗУ</i> Система вимірювання швидкості високошвидкісних водяних струменів.....	193
<i>Гарькавченко С.В., НУГЗУ</i> Особенности технического обслуживания аварийно-спасательных автомобилей.....	194
<i>Гонар С.Ю., НУГЗУ</i> Оценка остаточного ресурса пожарных рукавов в эксплуатации...	195
<i>Жук В.А., НУЦЗУ</i> Перспективні космічні системи виявлення та відсвіжування лісових пожеж.....	196
<i>Журавльов С.В., НУЦЗУ</i> Вдосконалення ремонту та технічного обслуговування пожежної та аварійно-рятувальної техніки.....	197
<i>Мисюра Р.В., НУГЗУ</i> К вопросу обоснования новой конструкции тракторного лесопожарного грунтомета.....	198
<i>Мороз В.В., НУГЗУ</i> Мобильное средство для тушения лесных пожаров.....	199
<i>Мотинга Д.О., НУГЗУ</i> Планирование проведения эксперимента на определение продольной жесткости пожарного рукава типа «К» диаметром 51 мм.....	200
<i>Олейников В.А., НУЦЗУ</i> Про витрати палива пожежними автомобілями.....	201
<i>Панасюк А.В., ЛДУ БЖД</i> Відповідність комплектації оснащення пожежних автомобілів оперативно-рятувальної служби цивільного захисту вимогам сьогодення.....	202
<i>Пилипів В.В., НУЦЗУ</i> Методи скорочення часу прибуття пожежних підрозділів на виклик.....	203
<i>Подгорецький К.В., НУЦЗУ</i> Комп'ютерне моделювання компонування обладнання спеціальної техніки швидкого реагування.....	204